

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih. — Inserati do 30 petič a 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati po vrsti 4.— Din; novice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Za 315 mandatov 4000 kandidatov

Včeraj je bila vložena še ena lista. — V vseh 56 volilnih okrožjih je 457 kandidatnih list. — Popolno zatišje v Beogradu. — Jutri je v pravoslavni pokrajini zopet dan volilnih shodov. — Spor radi kandidature dr. Spaha.

Beograd, 18. avgusta. Včeraj je po-
čel rok za vlaganje kandidatnih list. Podaljšanje roka za en dan ni imelo nikakega efekta, deloma, ker so bile že vse liste pravočasno vložene, deloma pa tudi zato, ker sklep Državnega volilnega odbora ni bilo pravočasno razglašen in so zvedela zanj le volilna sodišča. Tekom včerajšnjega dne je bila vložena edino še še pašičevska lista v Banjaluki z nosilcem Markom Trifkovićem. Skupno je vloženo v 56 volilnih okrožjih 457 kandidatnih list za okrog 4000 kandidatov in enakim številom namestnikov.

Največja razcepljenost vlada v obeh vladnih strankah, zlasti pa v radikalni stranki, ki niti v enem volilnem okrožju ne nastopa z eno listo, izvzemši okrožje Maribor-Celje, kjer pa je radikalna kandidatura itak brezizgledna in je postavljena le v svrhu cepljenja naprednih glasov v korist klerikalcev.

Najmanj kandidatnih list je v Sloveniji, kjer jih je v ljubljanskem okrožju 5, v mariborskem pa 8. Povsod drugod je več kandidatnih list. V zagrebškem volilnem okrožju jih je 12, v Osijeku 12, v Požegi 11, v Subotici 11, v Tuzli 12, v južni Dalmaciji 7 list itd. Radikali imajo povsod najmanj dve, ponekod pa celo tri in štiri kandidatne liste.

V Beogradu vlada danes popolno zatišje. Z Bleda se je vrnil zunanji minister dr. Marinković, ki pa je po kratkem oddihu opoldne nadaljeval svoje potovanje v Petrovac v požarevačkem okrožju, kjer bo imel jutri na pravoslavni praznik velik shod. V svojem volilnem okrožju ostane do sobote, v nedeljo pa odpotuje v Veliki Bečkerek, kjer je tudi napovedan velik shod Demokratske stranke. Tekom prihodnjega tedna bo zunanji minister nadaljeval svojo agitacijsko turnejo po Banatu.

Gosp. Vukičević demantira

Beograd, 18. avgusta. Beogradska »Politika« je pred par dnevi objavila razgovor svojega dopisnika z ministrskim predsednikom Vukičevićem med potovanjem iz Beograda na Bled. Med drugim je glasom te vesti g. Vukičević tudi izjavil, da so se samostojni demokratje potegovali za vstop v vlado in bili celo pripravljeni žrtvovati svojega šefa g. Pribičevića. G. Pribičević je te vesti takoj najodločnejše demantiral in povdaril, da je g. Vukičević napram poslancem SDS celo naglašal, da je glavni smoter njegove vlade borba proti Radici in dr. Korošcu. Sedaj pa je tudi g. Vukičević vest beogradske »Politike«, za katero je zvedel šele včeraj, ko je prispela »Politika« na Bled, odločno demantiral kot neresnično in zanikal, da bi bil sploh v katerikoli zvezi iznesel tako trditve. (Klerikalci so vest »Politike« seveda takoj zagrabili in jo z veseljem servirali svojim čitateljem kot dokaz, da bi samostojni demokratje za vsako ceno radi zlezli v vlado, da pa jih nikdo ne mara. Laž ima kratke noge in tako je tudi ta senzacija trajala samo 24 ur ... Op. ured.).

Skrivnostni atentat na rumunsko vojašnico

Bukarešta, 18. avgusta. Na dvorišču vojašnice 11. pešpolka v Galacu je sinoči na zagoneten način nastala eksplozija v municijskem skladišču, ki je strželo v zrak. Eksplozije so se ponavljale skoraj pet ur in le z največjo nevarnostjo se je posrečilo preprečiti nadaljno katastrofo. Ubila sta bila samo neki oficir in vojak, ki je stal na straži. Dosedanja preiskava je ugotovila le toliko, da je eksplozija posledica zločinkega napada. Zvečer okrog 9. sta se pojavila na trgu pred vojašnico dva oficirja na konjih in oddala proti straži pet streliv iz samokres. Ko je bila takoj nato alarmirana vsa vojašnica, sta oficirja pobegnila. Zasedovanje je ostalo brezuspešno. Kmalu nato je sledila eksplozija v municijskem skladišču. Domneva se, da je ta napad v zvezi z nedavno odkrito tajno organizacijo v Besarabiji, ki je imela namen izvršiti več takih napadov. Policija je v zvezi s tem izvršila več aretacij. Med aretiranci je tudi več uglednih osebnosti iz trgovskega in političnega sveta. Napad je vzbudil v Bukarešti veliko vznemirjenje.

Danes je odpotoval v Lazarevac g. Ljuba Davidović, ki bo imel jutri tam velik shod. Za ta shod vlada v političnih krogih veliko zanimanje, ker se splošno pričakuje, da bo g. Davidović dal na tem shodu energičen odgovor ministrskemu predsedniku. Iz njegove okolice se doznava, da je g. Davidović najbolj razburjen radi brisantskih opazk gosp. Vukičevića o njegovi osebi. Novinarjem je pred svojim odhodom izjavil, da je postal ministrski predsednik v svojih izjavah in govorih v zadnjem času tako neresen, da se na njegove izjave niti ne spleča na vsako posebej odgovarjati, da pa mu bo dal primeren odgovor na javnem shodu, bržkone v Beogradu, kjer bo imel njegov odgovor več efekta.

Vprašanje kandidature dr. Spaha v Novem Pazarju je še vedno predmet živahnih političnih razmotiranj. Dasi se v uradnih krogih zanika, da bi bil skupen odhod ministrskega predsednika in zunanjega ministra na Bled v zvezi s tem vprašanjem, prevladuje v političnih krogih vseeno prepričanje, da je bil glavni povod avdiencije spor v vladni koliciji radi te kandidature. Včerajšnja izjava dr. Marinkovića na Bledu, češ da je to vprašanje rešeno, se tolmači tako, da je rešeno v Demokratski zajednici, ki stoji solidarno za dr. Spahom, ne pa tudi v vladi sami, kjer vlada med radikali še vedno veliko ogorčenje, ker ni upanja, da bi minister ver Obradović s svojo kandidaturo prodrl pofeg Spahove kandidature in obstoja tako nevarnost, da ostane g. Obradović brez mandata.

V ostalem pa je pozornost političnih krogov posvečena izključno le na volilno agitacijo, ki postaja od dne do dne živahnješa. Beograd so zapustili skoraj vsi politiki, tako, da tudi v prihodnjih dneh ni pričakovati nikakih važnejših dogodkov.

Ministri na Bledu

Dr. Marinković se je vrnil v Beograd.

Bled, 18. avgusta. Zunanji minister dr. Marinković je sinoči ob 18.40 odpotoval v Beograd. Pred odhodom je sprejel novinarje ter jim odgovarjal na stavljena vprašanja. Med drugim je izjavil, da je ob priliki svojega včerajšnjega sestanka izmenjal z rumunskim poslanikom note o ureditvi manjšinskega režima v rumunskem in jugoslovenskem Banatu v smislu določb pogodbe o jugoslovensko-rumunskem prijateljstvu.

Ministrski predsednik Vukičević se je včeraj ves dan mudil na lovu na divje koze in ostane po vseh prilikah še par dni na Bledu na oddihu. Danes popoldne je prispel na Bled vojni minister general Hadžić, ki bo popoldne sprejel v avdienci na dvoru, da poroča kralju o resornih zadevah.

Kakor se doznava, ostane kralj na Bledu še do 15. septembra, nakar se vrne v Beograd, kjer bo njegova navzočnost pri razpletanju političnega položaja po volitvah nujno potrebna.

Anarhistični teror se nadaljuje

Buenos Aires, 18. avgusta. V stanovanju šefa tukajšnje policije je sinoči eksplodirala bomba, ki je porušila dve steni, ni pa k sreči nikogar ranila. Domneva se, da je ta napad v zvezi z demonstracijami radi nameravane justifikacije Saca in Vanzettija.

New York, 18. avgusta. Policija objavlja, da dobivajo številne odlične osebnosti in javne korporacije anonimna grožljiva pisma, v katerih se jim grozi s smrtjo, če bosta Sacco in Vanzetti justificirana. Policija piscev doslej ni mogla izslediti.

POLET PREKO TIHEGA OCEANA

New York, 18. avgusta. Prvo ameriško letalo je bilo včeraj zvečer opaženo v bližini Honolulua. Po vsej Ameriki vlada za izid letalskih tekmovanj na poletu v Honolulu velikansko zanimanje. Vsi večji listi pripravljajo posebne izjave. Radiopostaje oddajajo vsake pol ure kratka poročila o gibanju letal, ki so z radiopostajami v stalni zvezi.

Honolulu, 18. avgusta. Pomorske oblasti iščejo dva izginula aeroplana. Podmorniki, hidroplani in vojne ladje pomagajo iskati ponesrečena pilota.

Povišanje občinskih davkov v Ljubljani

Dočim je bivši gerentski svet zniževal mestne davščine, jih kleroradikalni komisariat in sosvet na magistratu zopet zvišuje.

Od l. 1914 je bila ljubljanska mestna občina pri sestavljanju proračuna skoro vsako leto prisiljena zviševati; obstoječe in uvajati nove občinske davščine, da je mogla kriti naraščajoče občinske potrebe. Na eni strani je bilo to potrebno zaradi izpreminjajoče se valutne vrednosti, na drugi strani pa zaradi večjih potreb mestne občine, katere prebivalstvo je znatno naraslo. Zlasti je povišal občinske davščine bivši občinski svet pod klerikalnim vodstvom, ki je uvedel tudi celo vrsto novih davkov.

Ko je prevzel vodstvo ljubljanske občinske uprave bivši gerentski svet, je bila prva njegova skrb, da spravi v red občinski finance, ki so bile močno omajane; saj je znano, da so pod prejšnjim klerikalnim občinskim svetom bili ob koncu skoro vsakega meseca v skrbih, kako bodo izplačali mestne uslužbence in pokrili druge obveznosti. Bivši gerentski svet pod vodstvom dr. Puca je nalogu, ki si jo je postavil, v kratkem času sijajno rešil, tako da mu je bilo mogoče že misliti na znižanje občinskih davščin.

In res. Dočim so se prej, zlasti pa pod klerikalnim občinskim svetom, občinske davščine neprestano zviševale, je bivši gerentski svet lanske leto ob sestavi proračuna za l. 1916 znižal vodovodno naklado od 12% na 10%, gostiščino od 10% na 8%, na drugi strani pa pustil neizpremenjeno 35%, občinsko doklado na hišno najemno kljub temu, da se je državni davek znižal od 20% na 12%, s čimer se je avtonomizacija znižala tudi občinska doklada. Da je bilo znižanje teh davščin tako v prid hišnim posestnikom kakor tudi stanovalnikom najemnikom, je očitno.

Razen tega je bivši gerentski svet sklenil, da se zniža v poletnih mesecih davščina na prenočišča od 30% na 10%, kar je brez dvoma bilo v prid povzdigi tujkega prometa radi omogočenja nižjih hotelskih cen v Ljubljani.

Gerentski svet je dalje sklenil, da se zniža v nekaj možnostih tudi cen električnemu toku, ki jih je prejšnji občinski svet znatno povišal. Toda g. vladni komisar ni uvedel znižanja cen električnemu toku s 15. oktobrom lanskega leta, za kar

je bil upravičen in kar bi tudi moral storiti, ampak šele letos s 1. januarjem.

Omenjamo ob tej priliki tudi, da bivši gerentski svet ni uvedel davščine, ki jo je sklenil prejšnji občinski svet, namreč davka na razne napise in reklamne table trgovcev in obrtnikov, ker bi pomenjal samo škano naših pridobitnih slojev in ker je stal na stališču, da se obrtnikom in trgovcem, ki v Ljubljani nosijo glavno težo občinskih davkov, ne smejo nakladati z ozirom na obstoječo gospodarsko krizo še novi davki.

Bivši gerentski svet je torej pokazal v polni meri smisel za pravo občinsko gospodarstvo in pa potrebo mestnega prebivalstva.

Kakor vse kaže, pa se je z njegovim odhodom iz ljubljanskega magistrata njegova uspešna začeta akcija pričela ustavljati. Pod sedanjim kleroradikalnim sosvetom na magistratu so se zopet začele uvajati nove davščine. Tako je te dni »Slovenec«, napovedal, da se bo zvišala mestna užitnina na vino in sicer od dosedanjih 2 Din za liter na 2.50 Din, to se pravi, za celih 25%. Ni dvoma, da bo šel ta povišek na račun najširših slojev. Seveda bodo klerikalci rekli, da je vino luksuzni predmet in da ni nihče prisiljen piti ga. Za delavca, za nižjega uradnika in druge ljudi, ki so navezani na svoj skromni zaslužek, je vse luksuz, tudi krompir!

»Slovenec« je sicer napovedal, da se bo ta povišek mestne užitnine od vina porabil za amortizacijo novih mestnih stanovanjskih hiš. To bi bilo prav lepo, če bi bilo res, toda skoro v isti sapi se je »Slovenec« izjavil proti temu, da bi javnost prispevala k amortizaciji novih hiš, ko je zagovarjal povišanje najemnin v teh hišah, češ, da je edino pravilo, da se mestne hiše amortizirajo iz najemnin.

Dejstvo je, da je bivši gerentski svet izhajal pri svojem gospodarstvu z dohodi ki mestne občine, je celo zniževal davščine, da ni poviševal najemnin v mestnih hišah, da pa se pod klerikalnim komisariatom na magistratu davki zopet povečujejo in zvišujejo najemnine.

Ta razlika je tako očitna, da je ni mogoče prezreti niti tistemu, ki se ne bavi podrobno s komunalnim gospodarstvom.

znanje njene kulturne individualnosti kot svete in neporušljive kulturne zajednice.

Enako pesem poje g. Radić tudi vsem drugim narodnostim, vsaki obljubljuje popolno izpolnitev njenih stremiljenj in če bi se izražene želje St. Radića izpolnile, bi v Jugoslaviji ne imeli več Hrvatske seljačke stranke, temveč madžarsko — nemško — bunjevsko — rumunsko — rusko — bolgarsko itd. seljaško stranko. Hrvati bi v tej stranki ostali v manjšini in g. Radić bi moral postati poliglota.

Katastrofalen potres v sovjetski Aziji

Moskva, 18. avgusta. V guberniji Uzbekistan vlada med petmilijonskim prebivalstvom neopisna panika. V okoliš 100.000 kvadratnih milj se že od minulega petka, ko je bilo v enem dnevu zabeleženih 130 potresnih sunkov, vsakih 50 minut ponavljajo močni potresni sunki. Po doslej znanih podatkih je katastrofa zahtevala že 130 mrtvih in več sto težje ranjenih. Porušeni je nad 4000 hiš. Prebivalstvo prenočuje na prostem in v paničnem begu zapušča svoja selišča. Paniko še povečujejo fanatični mohamedanski duhovniki, ki begajo po ulicah in na ves glas kriče, da je to šiba božja, ker ljudje zanemarijajo prerokove nauke in se udajajo modernizmu. Posebno proklinjajo ženske, ki so odložile pajčolane. Sovjetska vlada je organizirala pomožno akcijo in odposlala v težko prizadete kraje večje oddelke vojaštva, sanitetnega materiala in živeža. Tako velike potresne katastrofe v teh krajih še sploh ne pomnijo.

ZOPET FRANCOSKO-ITALIJANSKI MEJNI INCIDENT

Berlin, 18. avgusta. Po poročilih iz Nice je na francosko italijanski meji ustrelil službo vršitelj fašist nekega Francoza, ko je pri Mentonu prekorajl mejo.

AHMED BEG V SKADRU

Rim, 18. avgusta. V Skader je dospej prezident albanske republike Ahmed Zogu v spremstvu predsednikov senata in zbornice.

Ljubljanski gospodje na Bledu

Kakor nam poročajo, so bili včeraj na Bledu predstavitelji sedanega režima na ljubljanskem magistratu g. vladni komisar Mencinger ter dr. Ravnihar in g. Pirce. Iskali so ministrskega predstavnika g. Vukičevića, ki pa je bil včeraj na lovu. Ali so ga dobili zvečer ali danes popoldne, nam ni znano.

Nenadna smrt poveljnika žandarmerije v Sloveniji

Podpolkovnika Manigodića zadel kap.

Snoči malo pred polnočjo je nenadoma preminul poveljnik žandarmerije v Sloveniji, podpolkovnik Marko S. Manigodić, komandant 8. žandarmerijskega polka. Zvečer je bil še zdrav in vesel, ponoči pa ga je zadel srčna kap v njegovem stanovanju na Bleiweisovi cesti v poslopju žandarmerijske komande.

Marko Manigodić je rodom iz Hercegovine. Absolviral je avstrijsko kadetnico v Mariboru in služboval v avstrijski armadi, kjer je kljub skrajno neugodnim razmeram obvaroval svoje jugoslovensko čustvo. Dodeljen je bil dalj časa tudi slovenskemu lovskemu bataljonu, kjer je bil med moštvo zelo priljubljen.

Po prevaru je bil sprejet v jugoslovensko armado in dodeljen žandarmeriji. Služboval je najprej v Sarajevu, nato pa v Beogradu, od koder je bil l. 1924. premeščen v Ljubljano kot pomočnik komandanta ljubljanskega žandarmerijskega polka. Po odhodu polkovnika Trnkovića je bil imenovan 8. februarja t. l. za komandanta polka.

Pokojni podpolkovnik Manigodić je bil odlični oficir z velikimi upravnimi zmognostmi. Svojim oficirjem je bil iskren tovariš, moštvo pa dobrohoten komandant, tako da je vžival med vsemi velike simpatije. Priljubljen je bil tudi med ljubljanskim meščanstvom, ki obžaluje njegovo nenadno smrt in globoko sočustvuje z nesrečno pokojnikovo rodino.

Naj bo umrlemu lahka naša slovenska zemlja!

Francija in Madžarska

Izjave francoskega diplomata.

Budimpešta, 18. avgusta. Današnji »Az Est« objavlja razgovor svojega dopisnika z bivšim ravnateljem francoskega zunanjega ministrstva Seydouxom o akciji lorda Rothermerea in o reviziji trianonske mirovne pogodbe. Seydoux je med drugim izjavil: Res je, da so Rothermerejevi članki vzbudili na Madžarskem veliko pozornost, vendar pa se Madžari ne smejo udajati optimizmu. Javno mnenje v Franciji je napram Madžarski v neobčutnem položaju. Francija priznava kvalitativno vrednost madžarskega naroda, prevladuje pa prepričanje, da je Madžarska danes zadnje zatohle fevdalizma, kjer vlada še danes vsemožna aristokracija in kjer doslej še ni prodrla demokracija. Zato je potrebna dvojna previdnost. Za Madžarsko tvori sporazum z njenimi sosedi edino rešitev. Ko je podan enkrat ta predpogoj, nima Francija ničesar proti eventualni korekturi mej, če se ta korektura izvrši v soglasju in sporazumu z vsemi madžarskimi sosedi. Dokler pa tega ni, o kaki reviziji trianonske mirovne pogodbe ne more biti niti govora in tu ne pomaga niti deset Rothermerejevih akcij.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: (v oklepajih zaključki): Berlin 13.54—13.54 (13.53, 13.52), Curih 1093.50—1096.50 (1093.5), Dunaj 7.9025—8.025 (8.0075), London 275.85—276.65 (276.25), New York 56.70—56.80 (56.80), Pariz 233.—denar, Praga 168.20—169.—(168.60), Milan 308.75—310.75 (309.75). Efekti: Celjska 179—199, Ljubljanska kreditna 142 d, Merkantila 90, 80, bl, Prastrediona 850 d, Kreditni zavod 160 d, Kranjska industrijska 370 d, Veveč 135 d, Ruše 290—270, Stavbna 56 d, Sešir 104 d.

Lesni trg: Tendence nespremenjena, zaključeno pet vagonov. Popravljanje za ladijske pade 1, 11, fr. v. n. p. po 700. Za merkatilne trame po kupčevi noti l. v. m. po 290, in za deske, jelce, medla, f. v. n. p. po 430.

ZAGREBSKA BORZA.

— Zagreb. London 275.85—276.65, New York 56.693—56.893, Pariz 222.5—224.5, Milan 308.92—310.92, Curih 1093.5—1096.5, Berlin 1351—1354, Dunaj 799.13—802.13, Praga 168.2—169.

— Efekti: 7% invest. posojilo 1921 86, 2½% vojna škoda 351, Hrv. eskomptna banka 91, Hipotekarna banka 55—56, Ljubljanska kreditna 142, Jugo 91, Prastrediona 850—880, Trboveljska 475—485, Veveč 135—142.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.125, London 25.2175, New York 518.70, Pariz 20.345, Milan 28.285, Berlin 123.37, Dunaj 73.05, Praga 15.37.

Ljubav in milijoni mladega Madžara

Borba za dediča 400 milijonov. - Brezuspesne intrige proti lepi izvoljenki.

Madžarska javnost je imela te dni veliko senzacijo. Junak dogodkov, ki so vzbudili splošno pozornost, je bil 21letni veleposestnik Stepan Szemere, pristojen v Košice na Slovaškem. Mož si je znal poiskati ne le očeta, marveč tudi dobrega strica. Njegov stric je bil tudi legendarni, slaven madžarski plemič, milijonar v predvojnem pomenu besede, sportnik, podjetnik in velik prijatelj neznega spola. Nikolaj Szemere je bil skozi štiri deset let ideal madžarske družbe in legendarna osebnost ne le radi svojega bogastva, marveč še bolj radi svoje sreče in izrednih lastnosti. Umrli je šele po vojni. Kot sin ugledne plemiške rodbine je bil dobro vzgojen. Pred vojno je služil kot legacijski ataše pri avstro-ogrskem poslanstvu v Rimu. Tu je dobil obvestilo, da mu je umrl oče, ki mu je zapustil 100.000 cekinov. Mladi Szemere je bogato dedščino kmalu zaigral in dal diplomatski službi slovo. Vrnil se je na Madžarsko, kjer je prevzel očeta veleposest. Bil je v pravem pomenu besede finčni genij, odlični posledec in prvovrstni verzičnik. Kmalu si je pridobil ogromno imetje. Bil je osebnih prijateljev dunajskega Rothschilda. Z njegovo banko je spekuliral na največjih borzih in vedno je imel čudovito srečo. V rokah moža s tatarsko glavno in črno brado se je izpreminjalo vse v zlato.

Szemere ni bil samo borzni spekulant. Kmalu je zaslovel po Madžarskem tudi kot hazardni igralec. Nastopal je v obeh budimpeštanskih igralnicah. Njegova sreča pri kartah je zadivila vso madžarsko javnost. Vsako popoldne je legel in spal do polnoči. Potem se je umil s hladno vodo in prišel čil ob tih zjutraj v igralnico, ko so bili že vsi igrači izmučeni. Szemere je prišel igrati čil in spočit, imel je železne živce, poleg tega pa polne žepne bankovce. Igral je lahko od dveh zjutraj brez prestopa. Igral je samo deset ur, dočim so sedeli drugi igrači pri kartah že nad dvajset ur. Često je v eni noči priigral več stotisoč zlatih kron. V ha-

zardni igri je bil nedosegljiv. Kot lastnik najboljših dirkalnih konj je igral odločilno vlogo pri vseh evropskih konjskih dirkah in tudi tu je imel bajno srečo.

Ta zadnji pravi madžarski nabob je umrl kot star samec in zapustil svoje ogromno premoženje svojemu nečaku Stepanu Szemeru. Baje je samo dvakrat v življenju videl svojega nečaka, sina svojega brata Gašperja. Kljub temu mu je zapustil vse premoženje, da ohrani sloves prastare plemiške rodbine. Gašper Szemere je veleposestnik na Slovaškem in češkoslovaški državljani. Tudi njegov sin, srečni dedič ogromnega stričevega premoženja, je češkoslovaški državljani. Madžarskega državljanstva ni hotel sprejeti niti potem, ko je postal eden najbogatejših dedičev. Madžarski iredentisti bi bili radi videli, da bi postal mladi milijonar madžarski državljani in da bi podpiral nacionalistični pokret. Mladi Szemere je kmalu izgubil tudi očeta in zato je moral dati šoli slovo ter prevzeti njegovo veleposest. Mutil se je zdaj na očetovem, zdaj na stričevem veleposestvu. Njegova mati, rojena grofica Hoyos, živi v Budimpešti.

Mladenčič se je zaljubil v hčerko posestnika Halmosa v Abauj-Kyrn Ireno, ki je eno leto starejša od njega. Rodbina Halmos ima 4000 katastralnih jutrov zemlje; od teh je pa 3800 posekanih gozdov. Zakon z bogatim plemičem ji je bil torej zelo dobrodošel. Szemereva mati je pa prepreno zavohala nevarnost. Letos je Stepan polnoleten in zato je lahko poveril upravo svojih veleposestev, ki jo je vodil doslej eden njegovih stricov, Ireninu očetu dr. Halmosu. Doslej bogati mladenčič ni imel nobenih osebnih pretenzij, stric ga je vzgajal zelo strogo. Zdjaj je postal polnoleten in lahko razpolaga s svojim imetjem, ki se ceni na 40 milijonov pengő (okrog 400 milijonov D). Razume se, da je njegova rodbina mobilizirala najprej celo vrsto odvetočnikov, da vrže Halmosa kot upravitelja veleposestev iz sedla. Toda Halmos je se-

del trdno. Ker to ni pomagalo, je prišla Szemereva mati v Abauj-Kyr in prosila sina, naj prekine vse stike z rodbino Halmos, češ da po njenih žilah ne teče prava plemiška kri. Pa tudi to ni pomagalo. Mati je poklicala na pomoč celo advokate, ki so zahtevali za posredo vanje 10.000 pengő, seveda na sinov račun. Mati je namreč izsilila od sina podpis posojila na veleposestvo in s tem denarjem je plačala tožbo advokatom za intervencijo proti lastnemu sinu, odnosno njegovi izvoljenki. Kot zadnji adut so prišli v Abauj-Kyr sodni psihiatr, da ugotovi nerazsodnost mladega Szemere. Toda odpotovati so morali z dolgim nosom, kajti dedič genijalnega Nikolaja Szemere sicer ni genijalen, vendar pa povsem normalen.

Situacija se je po teh brezuspelih intrigah poostila. Rodbina Halmos se je bala za zdravje mladega ženina in zato ga ni pustila iz gradu. Rečeno mu je bilo, da ga hočeta stric in mati ugrabit in vtakniti v sanatorij za živčno bolne. In res je bilo videti v bližini vasi dan za dnem avtomobile z neznanimi potniki. Prve dni avgusta je bila ta zanimiva afera končana. Mladi Szemere se je v Abauj-Kyr civilno poročil z 22letno krasotico Ireno Halmos. Drugi dan se je vršila cerkvena poroka po evangelijskih obredih. Novoporočenca sta se odpeljala potem z avtomobilom v Košice in dalje v Tatre. Bajno bogastvo Nikolaja Szemere je zdaj pod vplivom mlade žene. Stari kavalirji, ki so še poznali slovitega hazardista z železnimi živci in ki so pri kartah polnili njegove žepce, so zdaj prepričani, da bo Szemerevega bogastva kmalu konec.

Don Juan iz Neaplja

V Neaplju so oblasti te dni odkrile pravcati harem. Bogati veleposestnik Morro iz Kalabrije se je nedavno zaljubil v 18letno mladenko Rachelo Vasto in se z njo zaročil. Mož je bil tipičen Don Juan in zato je istočasno ljubimkal tudi z njenima obema sestrama, 16letno Elviro in 20letno Ester. Tudi dekletki sta se zatreskali vanj in tako so si vse sestre delile ljubezen vročevrni Kalabrija. O stvari je izvedel tudi oče deklet, toda Morro mu je obljubil, da mu bo vse življenje izplačeval po 500 lir mesečno in stari je bil zadovoljen.

Morro je torej živel kakor v malih nebesih, imel je vsega, kar mu je pozeleželo srce, povrh pa še ljubice. Toda sreča je opoteča. Morro je namreč imel tudi služkinjo, ki se je istotako zaljubila vanj. Tudi ona je hotela biti deležna haremske idile, naletela pa je na odpor trojice sester, dočim je bil Morro pripravljen na kompenzacije...

Užaljena služkinja je nato zadevo prijavila policiji, ki je s trdo roko posegla v ljubavno gnezdo podjetnega Kalabrija in ga zaprla. Morro je harem zamenjal z luknjo...

Pred deportacijo Sacca in Vanzettija

V aferi obeh nesrečnih Italijanov, Sacca in Vanzettija, ki je dvignila po vsem svetu toliko prahu, je nastal nov preokret. Iz Newyorka prihaja vest, da sta zvezna vlada in vlada države Massachusetts sklenili, da se slučaj Sacca in Vanzettija spravi s sveta. Italijana ne bosta usmrčena, niti ne pomiloščena, marveč deportirani. Kam ju bodo deportirali, še ni odločeno.

Vrhovno sodišče države Massachusetts pa je istočasno v justični palači razpravljalo o reviziji procesa. Justična palača je bila za časa posvetovanja strogo zastražena, vsi dohodi v posvetovalnico so bili zabarikadirani. Dostop k razpravi so imeli samo nekateri pravniki, osebni prijatelji sodnikov in zastopniki tiska, vabljeni pa je bila tudi Saccova žena.

Pri razpravi je nastopil kot prvi zagovornik obeh obsojencev Hill, ki je v svojem več ur trajajočem govoru vehementno napadal sodnika Thayera, ki je vodil proces, očitalo mu razne nezakonitosti ter očitno pristranost. Generalni državni pravdnik Reading je zastopal mnenje, da sta obravnavata kakor obsodba popolnoma odgovarjati zakonu in da se ne da niti sodniku Thayerju niti guvernerju Fullerju očitati nezakonitosti. Predsednik Brolay je nato razglasil, da bo sodišče v petek izreklo svojo sodbo.

V zvezi z afero Sacca in Vanzetti so v Ameriki eksplozije, politični napadi in nevarne grožnje na dnevnem redu. Seriji bombnih eksplozij v Newyorku, Filadelfiji in Bostonu so te dni sledili novi

slučaji. V Bostonu je v torek eksplodirala bomba v hiši porotnika Mac Hardyja. Bomba je poslopje popolnoma razdejala. Hardy sam in več oseb je bilo lažje ranjenih.

Več uglednih in vodilnih oseb je dobilo grozilna pisma, da bo nanje izvršen atentat, če bosta Sacco in Vanzetti usmrčena. Policija je tudi prejela anonimno pismo, da bo zletela v zrak ena največjih newyorških palač. — V Buenos Airesu je na balkonu poslopja šefa kriminalne policije eksplodirala bomba, ki je porušila steno hiše, a k sreči ni bil nihče poškodovan.

Kaznjenske hočejo krajša krila

Zenska ničemurnost je res brezmejna. O tem svedoči vest, ki jo prinašajo ameriški listi. Več kaznjencek iz raznih zavodov je predložilo oblastim zahtevo, da se jim krila skrajšajo, ker pač ne morejo «zaostati za modo». V prošnji naglašajo, da so sedanja krila neokusna, neestetična in da ne odgovarjajo modernim zahtevam. Če bodo oblasti sedaj krila «skrajšale», ni znano. — Vobče se kaznjenske v zavodih in kaznilnicah lišpajo in lepšajo in nič jim ni tako neprijetno kot če morajo obleči kaznilniške halje. Ze sama misel, da bi jih kdo videl v takih «toaletah», jih navdaja z grozo.

Tudi v Angliji so v neki večji kaznilnici paznice že delj časa opazovale, da se jetnice pudrajo. Sprva ni nihče vedel, kdo dobavlja jetnicam puder, a kasneje so ugotovile, da so se ženske posluževale nestranganega zidnega ometa, ki je služil kot nadomestilo pudra.

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Miguel Zamacois:

Pohišstvo iz dobe direktorija

— Zdjaj pride na vrsto pohišstvo iz dobe direktorija! — je izjavil znani-poznavalec starin iz ulice Le Boitie Delagelle.

— Na prodaj je pohišstvo iz dobe direktorija! — je ponovil dražbeni ocenjevalec, stoječ na visokem stolu.

Napeta pozornost in izredno zanimanje se je polastilo publike, zbrane v dvorani, kjer se je prodajalo znamenito pohišstvo gradu Griffins - Besants.

— Pohišstvo iz dobe direktorija, — je nadaljeval ocenjevalec, — obstoječe iz postelje z vsemi pritlikalimi, iz toaletne mizice, iz pisalne mize, stenskega zrcala, mize, šestih stolov in dveh naslanjačev. Vse je zelo dobro ohranjeno. — Zelo dobro ohranjeno! — je ponavljal ocenjevalec kakor odneve.

— Slikarje na slonovini so prvovrstne, — je razlagal poznavalec umetnin.

— Vse kaže, da so te slike delo Davidovih učencev. Tudi lesorezi so iz iste dobe. Prodajna cena dvestopetdeset tisoč frankov.

— Dvestopetdeset tisoč frankov! — je ponovil ocenjevalec. — Dvestopetdeset tisoč. Kdo da več?

— Dvesto frankov! — je zajecjal stari, siromašni trgovec, sedeč v prvi vrsti.

— Začnimo! — je nadaljeval ocenje-

valec, ne da bi se zmenil za smešno trgovčevu ponudbo.

— Trideset tisoč! — se je začel ženski glas.

Oči vseh so se obrnile v smer, od koder je prihajal glas. Radovedneži so zagledali tridesetletno damo prikupljivo zunanjosti v majhnem baržunastem klobučku in modrem kostumu, čigar elegantno enostavnost je izpopolnjevala krasna modra lisica.

Dama, sedeča v drugi vrsti, je držala roke prekrižane na torbici z monogramom iz platine, izdelanim po najnovejši modi.

— Trideset tisoč, nadaljujmo... — Petintrideset... je primaknil zastopnik trdke Gartenhög.

— Štirideset... petinštirideset... petdeset... šestdeset... petindevetdeset... je šel ocenjevalec.

— Sto tisoč! — je vzklila stisnjenih zob dama v baržunastem klobučku.

Po kratkem presledku se je tekmovanje nadaljevalo.

— Sto dvajset... sto trideset... sto štirideset... je kričal licitator.

— Sto šestdeset... sto osemdeset... je ponavljal ocenjevalec.

— Nu gospoda, — je vzpodbujal poznavalec umetnin prepričevalno, — pohišstvo je vredno več! Gospod licitator, pokažite en naslanjač.

Prinesli so naslanjač, nad katerim so se poželjivo nagibali ljudje, ki so imeli v žepu komaj petdeset frankov.

— Dvesto tisoč! — je vzdihnila dama z modro lisico.

— Dvesto tisoč! — je ponovil ocenjevalec zmagoslavno... Nihče ne da več?

Že se je dvignilo kladivo, da potrdi z udarcem sklenjeno kupčijo, ko je neki gospod, ki je dotlej molčal, mirno spregovoril:

— Dvesto deset tisoč...

Zdjaj se je osredotočila vsa pozornost na tega gospoda in dama ga je srdito pogledala. Mirni gospod, mlad in elegant, je bil očitno pripravljen ponuditi še več. Dama si je grizla ustnice in bilo je videti, kako hud boj se bje v njej med užaljenim ponosom in zdravo pametjo.

Že je zmagal užaljeni ponos, ko se je razlegel udarec kladiva:

— Prodano!... Gospodu tam zadaj.

Drugi dan dopolne se je zgledala dama pri gospodu Desarceauxu, kupcu pohišstva iz dobe direktorija, ki je dal licitatorju svoj naslov. Vrtec med prsti vizitko z neznanim imenom gospe Letaneur je sprejel posetnico.

— Gospod, — je spregovorila dama s slabo zatajenim srdom, — licitirala sem včeraj pohišstvo iz dobe direktorija do dvesto tisoč. Vi ste dali dvesto deset tisoč. Nu, licitator je izrabil moje oklevanje in vam prepustil pohišstvo po krivici.

— Po krivici? — je ponovil Desarceaux.

— Recimo: nekoliko prenapeto, če hočete... Vem, kaj mi hočete reči: da je vam žal. Nu, ako je vam žal, mi prepustite pohišstvo za vsoto, ki ste jo plačali vi. Povejte odkrito, kako visoko bi gnali na dražbi in jaz vam povem, je-li bi dala več.

— Oh, milostiva, predlagate mi igro, ki je ni mogoče z vsakomur igrati. Ljubka ste in prav nič ne dvomim o vaših besedah. Že dolgo sem hrepenel po tatem pohištvu in sam ne vem, kako daleč bi me bila gnala strast.

— Tudi jaz, gospod, ne vem, kako daleč bi me bilo gnalo hrepenenje po dragocenem pohištvu, — je nadaljevala dama. — Odložila sem se celo priti k vam. Odstopite mi torej pohišstvo... in zagurate se s dobicem, če hočete.

— Toda, milostiva, saj nisem trgovec s starinskimi predmeti.

— Pripravljena sem bila plačati. Tudi jaz sem iz najboljših družbe. Kdo ve? Morda imava skupne prijatelje. Ako bi se ne bala, da bom preveč indiskretna, bi vas prosila, da mi pokažete svoj adresar.

Desarceaux je lepota dame v najboljših letih očarala. Pokazal ji je adresar, ki ga je hitro pregledala.

— Saj sem vedela! Villenburgovi so tudi moji dobri prijatelji. Kako je mogoče, da se pri njih ob nedeljah zvečer nikoli nisva srečala?

— Zahajam k njim samo ob sredah.

— Nu, ker ste neizprosni, se moram posloviti. Na svidenje, gospod.

Kakor po naključju je povabila gospa Villenburgova Desarceauxa v sredo namesto v nedeljo. Ta izprememba je bila Desarceauxu zelo dobrodošla. Ko je srečal gospo Letaneur, mu je dejala smeje:

— Ali mi hočete odstopiti pohišstvo iz dobe direktorija?

Desarceaux je presenečen obstal, kometka je pa odšla v kot, sedla na orientalski divan in začela kramljati z nekim elegantnim gospodom. Vsako sredo je sprejela gospa Letaneur Desarceauxa z istim vprašanjem in končno je siromak popolnoma podlegel njenim čarom.

Spomladi, po šestih mesecih koketiranja, je moral kapitulirati.

— Draga gospa, dolgo sem premisljeval. Pripravljen sem odstopiti vam pohišstvo iz dobe direktorija, toda samo pod enim pogojem?

— Pod kakšnim?

— Da vzamete za nameček še mene, dasi ne spadam v isti slog.

Gospa Letaneur je pomislila in odgovorila:

— Ker je to edina možnost, da pridem do pohišstva, ki si ga tako želim, moram pač pristati na prodajalčev pogoj.

Segla mu je v desnico in kupčija je bila sklenjena.

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

Orazilijo-Uruguay-Argentino in Kubo-Chile-Peru.

Informacije brezplačno pri podzastopniku

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica šte. 26

Vpokojenec

star 50 let, več slovenskega in nemškega jezika, dober računar — išče službo čuvaja ali skladiščnika — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Vpokojenec/1896».

Prodajalka

izurjena v mešani stroki — išče službo v trgovini na deželi. — Ponudbe pod «Prodajalka/1896» na upravo «Slov. Naroda».

Lepa zračna soba

z električno razsvetljavo v Rožni dolini se odda gospodu, ev. tudi s hrano. — Ponudbe pod «Zračna/1892» na upravo «Slov. Naroda».

Dijaka iz boljše hiše

sprejem na hrano in stanovanje. — Ponudbe pod «Dijak/1847» na upravo «Slov. Nar.».

Zobozdravnik

dr. Ivan Eržen v Kranju

ne ordinira

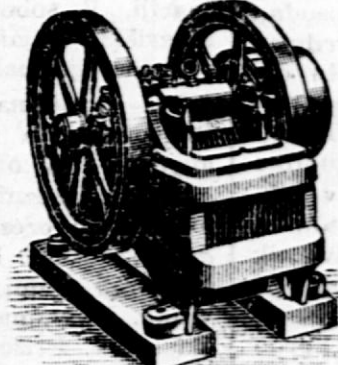
od 17. avgusta do 1. septembra

Po znižani ceni.

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni stroški vozil, namestitve del in pnevmatika. Poseben oddelek za popolno popravilo emajliranje in umikanje dvokoles, otroških vozil, šivalnih strojev.

Prodaja na obroke — Ceniki franco.

Jr. Bruma F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil.

Kamenolomec

trdno stoječ in prevozen za gradnjo cest in potov.

Izpiralnice

za oskalke, pesek, pred itd.

Oblike

za cevi, stopnice, podboje itd.

Stiskalnice

za cementne plošče vseh vrst.

TVORNICA STROJEV

Dr. GASPARY & CO., MARKRANSTADT

b. LEIPZIG

Prosimo za obisk.

Katalog št. 95 brezplačno.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtno kredite, eskontira menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji